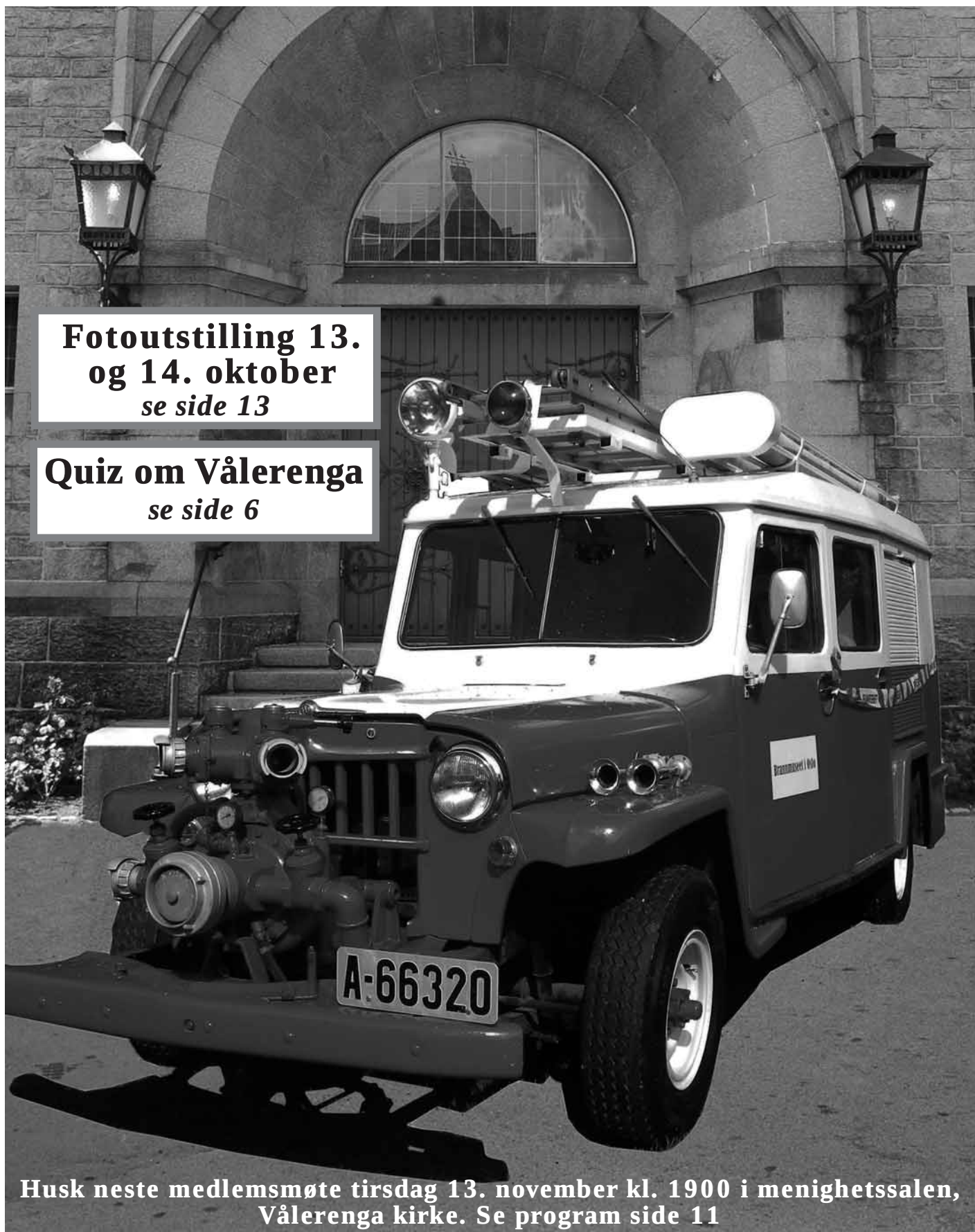


**Fotoutstilling 13.
og 14. oktober**
se side 13

Quiz om Vålerenga
se side 6



**Husk neste medlemsmøte tirsdag 13. november kl. 1900 i menighetssalen,
Vålerenga kirke. Se program side 11**

Velkommen til høstens aktiviteter!

Av Even Haugseth



For historielaget vårt er høstens aktiviteter allerede i gang. Andre tirsdag i september ble det første medlemsmøtet avholdt. Temaet denne gang var flukten til Sverige under andre verdenskrig. Vi har hatt temaer knyttet til andre verdenskrig tidligere, men aldri om dette som dreier seg om et av de mest dystre minnene fra de 5 okkupasjonsårene. Det var flere titusener av nordmenn som ble tvunget til å flykte fra nazistene av forskjellige grunner. Mange av disse var motstandsfolk og norske jøder. Jan Erik Thoresen har for noen år siden skrevet boka "Mørket er min venn" som er basert på faren Ragnvald Thoresens dagbøker og fortellinger. Han var lastebilsjåfør og -eier, og bodde på Kampen. Dette gjorde det mulig for han å frakte flyktninger til svenskegrensa. Denne transporten medførte stor fare for selv å bli tatt, og det var da også nære på at han ble det. Losen selv måtte etter hvert også flykte over til nabolandet. Jan Erik og hans mor valgte også å komme seg i sikkerhet i Stockholm med han. Derfra ble det jobbet videre med motstanden mot okkupantene. Det ble en spennende kveld for de

mange frammøtte på møtet. I juli var jeg med og intervjuet en av jødene som selv måtte flykte over grensen. En dame som nå bor på Vålerenga og er 89 år. Maken til interessant og gripende historie skal en lete lenge etter. Hennes historie kommer vi tilbake til i neste nummer av "Mer gammelt enn nytt". Dette temaet tas da også opp på forskjellige måter nå i år i forbindelse med 70-årsmarkeringen av deportasjonen av over 500 norske jøder med "Donau" til Tyskland. I august var det mulig å delta på sykkelstur langs en av de vanligste fluktrutene fra Oslo til svenskegrensa. Ved grensa var det foredrag om det som hendte. Ellers åpnes det nå i høst en utstilling på fangeleiren "Berg" ved Tønsberg hvor nazistene holdt jødiske menn fengslet før de sendte dem av gårde.

En annen viktig markering som finner sted hvert år, er norske skoleungdommer som får reise på tur med "hvite busser". Turen går til Tyskland og Polen hvor de får lære mer om grusomhetene som fant sted i fangeleirer og gasskamre under krigen. Dette må være en god måte å lære bort historie på, og samtidig bevisstgjøre oppvoksende generasjoner om denne mørke del av vår historie. Det er i dagens samfunn viktigere enn noen gang å sørge for at lignende ting ikke skjer igjen.

Neste høstarrangement finner sted andre helg i oktober. Da følger vi opp tradisjonen med fotoutstilling. En skulle tro at en etter så mange år med presentasjon av bilder fra vårt område, ville gå tom for noe å vise fram. Sann er det imidlertid ikke. Vi har bygget opp et stort arkiv med bilder, og mer til dukker stadig opp fra medlemmene selv og fra arkiver og museer rundt omkring. Dette betyr at dere kan se fram til nok en interessant

utstilling både med bilder og gjenstander. De siste åra har dette arrangementet vært veldig godt besøkt. Dette er hyggelig for oss som står på med det. Vi jobber i flere måneder i forveien med innsamling og planlegging av det vi skal presentere. På de to dagene utstillinga varer, trenger vi en håndsrekning fra medlemmene slik at vi ikke sliter oss helt ut. Har du lyst og mulighet til å gjøre praktiske ting i forbindelse med utstillinga, hører styret gjerne fra deg. Det er også viktig at folk får vite om dette. Alle er ikke medlemmer hos oss, og det finnes sikkert mange der ute som har et forhold til Vålerenga og som kan ha interesse av å komme. Hjelp oss derfor med å fortelle andre om det.

Høstens siste begivenhet finner sted på medlemsmøtet 13. november. Da er vi så heldige å få besøk av Knut Sprauten som er historiker og forfatter. Han jobber til daglig som direktør ved Norsk lokalhistorisk institutt. Han vil ta oss med lengre tilbake i tid og vil fortelle om den gang byen ble flyttet fra Gamlebyen til Kvadraturen ved Akershus festning. Dette skulle også bli en interessant kveld med en som er spesialist på dette emnet. Noter like godt datoen i kalenderen med en gang, for det kommer ikke flere medlemsblader før dette medlemsmøtet. Det er dermed kun de som har e-post som vil få påminnelse fra oss om dette. Vi ser fram til å se dere. Velkommen skal dere være!

Forsidebildet:

Denne veteranbrannbilen kan også beskues utenfor fotoutstillingslokalet.

Det er en Willys Jeep 1960-model som har vært brukt av Forsvaret i Horten.

Den tilhører nå Brannmuseet i Oslo som ligger i Grønlandsleiret.



Shangrila Soon!

av Anne Teppen



Vålerengjentene forevige på hytta til Anne Teppen i Son. Bak fra venstre: Eva Nygaard, Sølvi Olsen, Anne Teppen og Gro Larsen. Foran: Tone Kolderup og Reidun Granlund.

Jeg sa alltid mens jeg bodde i Son: "Å være fra Son er nesten like bra som å være fra Vålerenga." Nå har jeg en følelse av at Vålerengfolk møter du over hele Norge, for ikke å si over alt i verden. Son er intet unntak. Men Vålerenga er i mitt hjerte, og nå er jeg så heldig å være tilbake på gamle tomter i Etterstadgata og stortrives. I Son bor det fremdeles flere mennesker som vokste opp på Vålerenga. Jeg inviterte noen av dem til en mimrestund i Son, og de kom med bilder og historier. Vi leste Kyter'n-dikt og sang Vålerenga-sanger. Det ble en veldig hyggelig ettermiddag. I 1970-årene var det stor tilflytting til Son, og noen av dem, foruten meg, var Tone Inger Marie Lie (nå

Kolderup) født 1940 fra Hedmarksgata 10. Hun gikk i min klasse på Vålerenga skole fra 1947 til 1954. Som meg, ble hun konfirmert i kirken, og sang i Vålerengen pikekor. Kjærligheten brakte henne til Son i 1967.

Reidun Ane-Sofie Olsen (nå Granlund) ble født i Smålenegata 14 i 1944, men flyttet til Vålerenggata 5, hvor hun vokste opp. Reidun fortalte om onkler og tanter flere steder i Smålenegata. I nr. 8 bodde onkel Oddvar Olsen, og i nr. 1 bodde onkel Ingmar Johansen. Hun nevnte også Herman Hermansen, og Åse Olsen som var hennes slekt og bodde på Vålerenga. Reidun giftet seg i Vålerenga kirke og fikk to gutter, Raymond og

Ronald Lorentzen. Begge guttene ble døpt i kirken og begynte på Vålerenga skole, og i 1978 flyttet de til Son.

Så har vi Gro Sørensen (nå Larsen) født i 1942 fra Islandsgata 6, bakgården i 3. etasje. Broren, John Sørensen, er født i 1946. Han spilte i korpset. Gro ble døpt, konfirmert og viet i Vålerenga kirke. Hun gikk på Vålerenga skole, og selvfølgelig sang hun i pikekoret. Gro har fire barn, og i 1974 flyttet de til en hytte som tilhørte familien. Stort hus ble det etter hvert. I Enebakkveien 35 bodde Sølvi Gregersen (nå Olsen). Hurumhuset ble det kalt. Sølvis far, Gunvald Nikolay Gregersen, eide Opplandsgata 9 og 17, som han leide ut.

Sølvi gikk på Gamlebyen skole, men ble både døpt, konfirmert og gift i Vålerenga kirke. Hun fant sin ektemann i Vålerenggata 49. Rolf Erik Olsen heter han og ble kalt for "Timian". Rolf har to søsken, Berit og Finn. 2 barn har Sølvi og Rolf fått, Tonje og Lasse. De ble døpt i Vålerenga kirke. I 1972-73 flyttet de til Son.

Eva Larsen (nå Nygaard) er en av fire søstre fra Etterstadsletta 7. Eva er født i 1947, Karin i 1944, Anne i 1942 og Inger i 1954. Alle jentene sang i pikekoret, og Eva ble både konfirmert og gift i kirken vår. Hun flyttet til Son i 1978. Nå besøker hun pappa'n sin, som har fått "Vålerenga – bydel med sjel" i presang, på Vålerengen bo- og servicesenter. Brevik Regnskap i Son ble drevet av Knut Henriksen, født 1955.

Han bodde først i Etterstadgata 20, og flyttet som så mange andre opp på Etterstadsletta i nr. 97. Knut drev med friidrett i klubben Vidar på Jordal, og var spydkaster. På Vålerenga skole gikk han i en ren gutteklasse og hadde lærer Bakke med de tykke brilleglassene. Knut har en bror, Svein, som gikk i klasse med Rolf til Sølvi (se ovenfor). Moren til Knut bor fremdeles på Etterstad og er 86 år, og han har en datter som bor på Galgeberg.



Lærerinne Ingrid Aasgaard på trappa utenfor Vålerenga kirke med skolens fane og jentene fra klasse 7a felles. Bildet skal være tatt i 1954. Bak fra venstre: Unni Amundsen, Brita Sørlie, Kathe Andersen, Iris Kristiansen og Anne Opsahl.

Foran fra venstre: Vicki Bjerke, Tone Lie, May S. Johansen, Lise Nilsen, Wenche Foss, Aud Myran, Berit Gundersen, Turid Andersen og Tove Bergskaug. Eier: May S. Johansen.

Mor Inger Opsahl bakerst til høyre med sine tre døtre. Alle er utkledd for anledningen, Marit til venstre som Askepott, Grete i midten som narr og Anne som hjerterdame. Bildet er tatt på baksiden av Etterstadgata 11 antakelig rundt 1947. Foto utlånt av Anne Teppen.

Han er gift med Lise Gro fra Oppsal, og de har bodd mange år i Son. Da jeg ble født, bodde vi i Schweigaards gate 76, men mamma ville ha bad med vannklosett. Derfor flyttet vi opp i Etterstadgata 11a, 1. etasje til venstre, og det må ha vært i 1943. Da de første blokkene på Etterstad var ferdige, flyttet vi dit. Vi er 3 søstre, Marit (1936), Grete (1942) og jeg, Anne (1940). Etternavnet vårt var Opsahl. Alle er vi døpte og konfirmerte i Vålerenga kirke, og vi gikk på Vålerenga skole og sang i pikekoret. Nå er vi medlemmer i Vålerenga Historielag alle tre. Jeg bodde i Son i ca. 30 år, har gode venner der og et deilig fritidshus som jeg gjerne tar en tur til. Son, det er et deilig sted, heter det i en sang, men det er ingenting som slår Vålerenga for meg. På syttitallet var Son et lite sted hvor en kjente de fleste, i alle fall visste hvem som var hvem. Kanskje det er mange flere som stammer fra Vålerenga enn de som det er fortalt om her. Jeg vet om to til,

Eva Abrahamsen, nå Aspblad, og Astrid Looman. Jeg vet også at Marit Bjørlo bodde en kort stund i Islandsgata. Flotte damer som bor i Son nå. Vi hadde altså et lite ettermiddagsselskap i Son med



Gro Sørensen fra Islandsgata 6 var med i Vålerengen pikekor. Legg merke til drakta. Eier: Gro Larsen.

Vålerenga som tema. Jeg vil påstå at selv om det er lenge siden gjestene mine flyttet til Son, har de fremdeles Vålerenga i sine hjerter. Shangrila Vålerenga!



Sølvi Gregersen fra Hurum-huset (Enebakkveien 35) som sees i bakgrunnen.

AKVARIUM I OSLO



I et bilag til Aftenposten 16. august 2012 leser jeg om planene for et akvarium i Oslo. Det skal eventuelt ligge på Paulsenkaia i Bjørvika. Man er tilbake til planene fra 2004, står det. Foreløpig er det plan- og bygningsetaten som har publisert en nasjonal konkurranse om å utarbeide en mulighetsstudie for etablering av akvarium. Planene for et akvarium i Oslo er langt eldre enn fra 2004. Jeg fant frem et lite kort som jeg har rammet inn. Det er fra 1952 og kjøpt for en-1-krone på Vålerenga skole. Inntektene av kortsalget gikk til Akvarieselskapet i Oslo og ville gi meg gratis adgang 1 gang til akvariet når det sto ferdig. Hvor ble akvariet av? Hvor ble pengene av? Det er flott at det endelig kanskje blir akvarium i Oslo, men etter 60 år er det heller tvilsomt om jeg får nytte av den fribilletten. Som minne fra den gangen jeg var 12 år, har den absolutt en verdi for meg.

QUIZ: Uoffisielle stedsnavn på Vålerenga og der omkring

Av Even Haugseth

På Vålerenga og der omkring er det mange flere navn på steder enn det som står på offentlige gateskilt og kart. Dette kan være tidligere navn eller kallenavn på gater. Det kan være parkområder, løkker, hjørner eller simpelthen navn på hus. Noen av disse er til daglig i bruk på folkemunne. Andre er mindre kjent og er ikke i bruk lenger. Vi i historielaget bør sørge for at disse ikke blir glemt.

Vi begynner med å ramse opp flere av dem her. Poenget med det er å få leserne til å gjette hvor disse stedene er. I tillegg ønsker vi å få dere engasjert i dette og komme med flere navn. Vi følger opp med svarene i neste utgave av "Mer gammelt enn nytt" i desember. Selvfølgelig kommer vi da også med andre navn som dere vet. Send inn dine svar og fortell gjerne om navneopphav hvis du vet det til

Vålerenga Historielag,
Hedmarksgata 2, 0658 Oslo eller
epost@valerenga.org innen 1.
desember 2012.
Vi trenger også deres hjelp til å

komme med flere navn, så skriv
disse opp og forklar hvor det er hen.

Takk og lykke til!
Hilsen styret



I hvilken gate lå dette huset? Hva het gata tidligere, og hva ble gårda i bakgrunnen kalt? Foto: Johnny Vaaga

Kong Rings gate	Verket
Sotahjørnet	Etterstadbekken
Muselunden	Helsfyrbekken
Korkelunden	Salomonsens Have
Pottemakerhaugen	Jernbanegår'n
Svendenga	Hylla
Musas hvile	Kværnerbakken
Lille Etterstad	Strykejernet
Arnerløkka	Gamle Ener'n
Lindløkka	Etterstadslottet
Knivstikkergata	Kullsy'r'n
Tierløkka	Nygård
Rosendal	Tranga
Østerdal	Eidgår'n
Gladenga	Aamotgår'n
Justis plass	Tærudhjørnet
Svalbardgata	Hurumgår'n
Dalhagan	Wenggårda
Skarpretterboligen	Trappa
Langgaden	Jordalhjørnet
Øvre Havegade	Sotahjørnet
Nedre Havegade	Schibbyegårda
Søndre Østerdalsgade	Særehjørnet
Helga Helgesens gate	Sneipehjørnet



Hva het denne gata tidligere, og hva ble murgårda kalt? Foto: Johnny Vaaga

Gatekamp – både for og i mot

av Tove Andersson



– Jeg mener jo at Vålerenga er det beste stedet på jorda, da, sier Gunvor Boretti, et av Vålerenga Historielags eldste medlemmer. Den spreke 91-åringen var med da Akerselva kultur- og teaterlag feiret historielagets 20-årsjubileum med vandreteater i juni.

Hver krik og krok, gressmatte, gatestump – ja, endog bommen i Strømsveien blir kulisse når teaterlagets vandrende teater virkeliggjør kampene på Kampen og Vålerenga.

Vålerenga var truet, forurensningen fra Strømsveien gikk på helsa løs, støy fulgte med og skoleveien ble utrygg.

– Jeg gikk mange ganger frem og tilbake over Strømsveien, forteller Gunvor Boretti som deltok i aksjonene for å få stans på den voldsomme trafikken. Aksjonistene lyktes og Vålerenga er for mange en Kardemomme by i byen, ikke så rart, kanskje - ettersom det var i Normannsgata Torbjørn Egner så dagens lys for 100 år siden i år. En dramatisk fødsel som skapte en usedvanlig begavelse, skal vi tro Akerselva Kultur – og teaterlags skrøner, - og det skal man jo.

Vandrehistoriene har kommet i stand i tett samarbeid med historielaget og er skrevet ned av teaterlagets Tove S. Christiansen og Svend Erichsen. Historielagets leder, Even Haugseth, er imponert over hvor mye medlemmene av gateteateret står på.

- Det er virkelig mange timer med frivillig arbeid som legges ned der,



Med gitar og bibel sørget Dag Vargset og "Sving deg" (Ivar Christiansen) fra teatergruppa for en flott ramme rundt gateteateret i juni.



Med klipping av den røde snora 20 år etter at bommen kom ved Galgeberg, markerte historielaget og teatergruppa den viktige hendelsen på sin måte. Her Even Haugseth med Ivar Christiansen i bakgrunnen.

forteller han.

De begynte arbeidet allerede i oktober 2011 og startet med turer i området for å se ut potensielle steder å spille teater.

- Vi begynte tidlig, for det er mye som må på plass. Historielaget må inspirere teatergruppa ved å komme med masse ideer om hva de kan spille teater om.

Lokalhistorien må fram i lyset. I tillegg må vi vise dem hvor fint det er her, for de er ikke så kjente i området.

Ettersom både naboer, trafikk og huseiere blir berørt, må teaterlaget skaffe avtaler med huseiere og varsle berørte naboer og skaffe de nødvendige tillatelse fra kommunen og politiet. Da manuset var skrevet, syntes Haugseth noe manglet og ble selv med på repetisjonene.

- Plutselig en dag ble jeg oppringt mens de øvet inn tablået ved bommen. De hadde nevnt at de skulle få "bommens far", Raymond Johansen, til å komme og gjøre seremonien om igjen. Han var nok altfor opptatt med sine ting i politikken. Jeg fikk derfor tilbudet



Svarten (Fred Hammer) fulgte til tross for en noe ustødig gange med på hele vandringa.

Ved menighetshuset stemte koret i "Han skal åpne perleporten". Øverst Beate Løseth og Steinar Arnesen, foran Anne-Marie Heidum og Tove Siljeholm Christiansen.

om å klippe snora, og takket selvfølgelig ja til det, forteller Even.

Resultatet av samarbeidet har gledet et tusentalls mennesker de dagene vandreteateret forvandlet Vålerenga, Kampen og Galgeberg til en scene fra fortiden. De var nemlig ikke få – kampene på Kampen og Vålerenga. Kampen for bedre lønn, bedre helse, trafikkssikker skolevei, mot bordeller, fyll og støy, realisert med virkelighetstro kjekling i bakgårder, skudd i Normannsgata, høye hæler og boa, halvnakne damer, en forkynner og levemann samt en

sjarmerende kar med ustø gange. Noen trodde kanskje han tilhørte den lokale kuløren, men Fred Hammer alias "Svarten", dannet baktroppen og passet på at det vandrende publikum ikke gikk seg vill. God støtte hadde han fra omviseren "Sving deg".

- Egentlig kunne jeg tenkt meg å være med gruppa og spille teater, men det har jeg ikke tid til med full jobb og ledervervet i historielaget, sier Even som allerede ser frem til neste års oppsetning i forbindelse med VIF's 100-årsjubileum.

Fakta

I 2008 og 2011 spilte Akerselva kultur – og teaterlag "Den røde hane" med historier om branner i Oslo, med utgangspunkt i storbrannen for rundt 150 år siden. I 2010 og 2011 spilte de "Vandrehistorier fra Kampen og Vålerenga" og nå "Kamp på kamp på Kampen og Vålerenga".



Ungdomsprest Tulline Nilssen (Carolin Helgerud) viste grove scener fra bibelen på flanellografen for Svarten og et ellers interessert publikum. Foto: Arild Svendsen.



Husstellslærerinne Helga Helgesen (Anne-Cathrine Schøyen) underviser barna i godt og sunt kosthold i Normannsgata. Foto: Arild Svendsen.

Leserbrev:

Vi har i et tidligere medlemsblad hatt gleden av å kunne lese Bjørn Sæterhagens fortelling fra Hjaltslandsgata 2.

Det er hyggelig at leserne kontakter oss, og i mai fikk vi dette lille brevet fra Kari-Ellen Larød Nordby på Gardvik.

Hei.

Dette skulle vært sendt for lenge siden, for jeg leste om Hjaltslandsgata 2 i nr. 4/2011. Vi var på besøk der hos tante Tinka (Katinka) og Rudolf.

Mamma het Helstrup før hun giftet seg med Ivar Roald Olsen fra Islandsgata 12. Det var flere i familien hennes som bodde der. Min bror Per Erik ble født i 1941, og jeg i 1947. Mamma snakket ofte om Due-Hans (Hans Larsen). Vi flyttet til Etterstadsletta 8 (nå nr. 21) i 1949, og tok med oss bestemor og en fetter dit. Det var veldig fint å vokse opp både på

Vålerenga og Etterstad. En fikk mange flotte venner. Tenker mye på den fine tiden vi hadde sammen, og det er herlig å tenke tilbake på. Mener å huske at da Sæterhagen flyttet til Etterstad, så var vi der på besøk flere ganger. Det hadde vært hyggelig å snakke med Bjørn igjen.

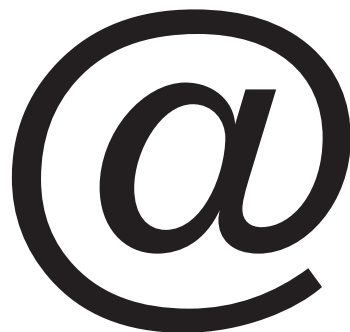
Både min bror og jeg er både døpte, konfirmerte og gifte i Vålerenga kirke. Vi er begge medlemmer av historielaget, men jeg har ikke fått møtt opp noe særlig på møtene.

Min bror er der oftere, og jeg hører han treffer folk fra blokka vår. Det er veldig fint rundt om på Vålerenga, men det er ikke så ofte en drar dit nå når begge foreldrene er borte. Hilsen Kari-Ellen.

Red. anm.: Takk for brevet! Ja, vi gir telefonnummeret ditt til Bjørn Sæterhagen, så kan dere mimre om Vålerenga og Etterstad.

Påminnelse:

Husk å gi oss e-post-adressen din



Kjære medlemmer.

Vi har allerede e-postadressene til mange av dere. Hvis du får påminnelser fra oss om arrangementene våre, har vi den allerede. Får du ikke det, bør du sende den til leder@valerenga.org så hører du snart fra oss. Den kan også være god å ha hvis vi må gi beskjeder til dere på kort varsel. Takk!

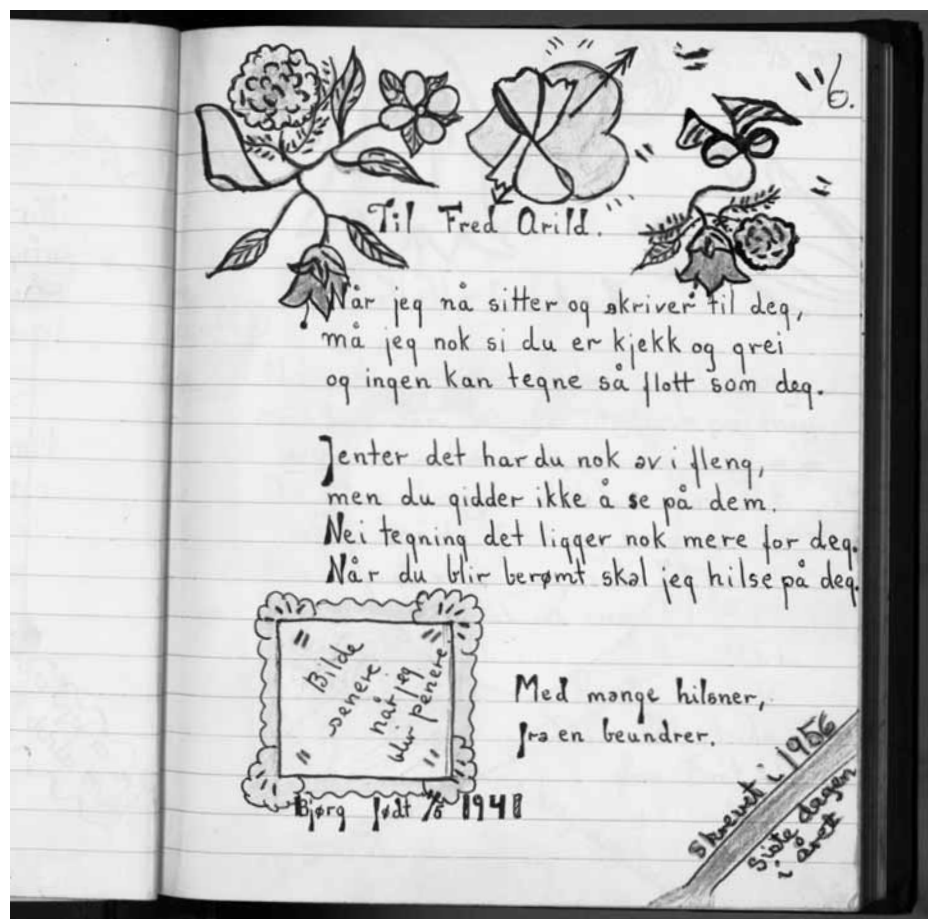
Styret

Påminnelse:

Minnebøker og brudebilder til fotoutstillinga

Vi minner om at laget er i full gang med forberedelsene til årets fotoutstilling 2. helg i oktober. Der ønsker vi å låne minnebøker som vi kan stille ut. Du behøver ikke være redd for den, for vi tar kopier av de sidene vi velger å bruke. Mange av dere har selv giftet dere i Vålerenga kirke eller kjenner andre som har gjort det. Det finnes sikkert bilder fra dette. Her låner vi bare bildene for kopiering, så du får originalbildene tilbake. Vi ser fram til mye interessant på utstillinga. På forhånd takk!

Styret



Velkommen til høstens siste medlemsmøte.

Tirsdag 13. november kl. 1900

i menighetssalen på Vålerenga kirke

Én by – to kulturer.

Christiania 1624 –1814 med

Knut Sprauten

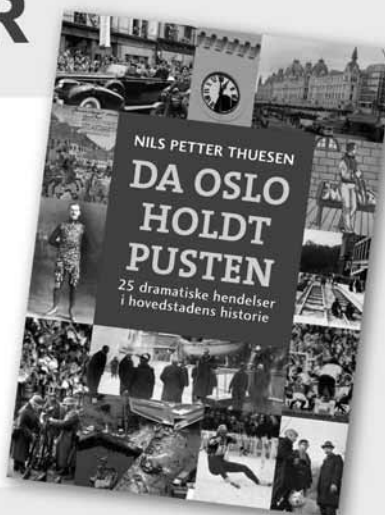
ANNONSE

NYE SPENNENDE HISTORIEBØKER

NILS PETTER THUESEN

DA OSLO HOLDT PUSTEN

Les om 25 dramatiske hendelser i Oslos historie. Boken er på 256 sider og er gjennom-illustrert i farger – med mange flotte bilder.



Knut Sprauten er historiker og forfatter og er også direktør ved Norsk lokalhistorisk institutt. Han forteller fra sitt eget bind av Oslos historie - Byen ved festningen. Etter at Oslo ble flyttet over Bjørvika i 1624, endret byen karakter. Hva besto forandringene i? Hvordan skilte den "egentlige" byen seg fra forstedene og omlandet? Hvordan levde folk til hverdag og fest? Hva skilte dem i liv og død, hva bandt dem sammen?

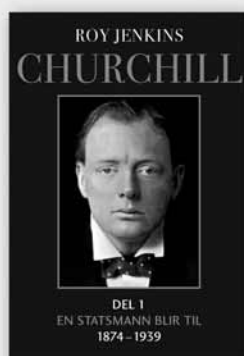
Vi håper mange trosser høstmørket og kommer på dette interessante foredraget.

Kaffe og vafler slik vi pleier og salg av neste års kalender.

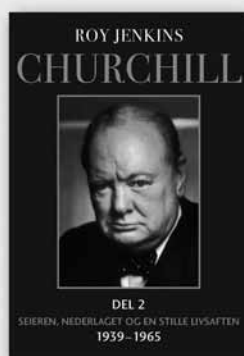
EN GEDIGEN GAVE TIL JUBILANTER

«På lesefest med Churchill!»

GURI HJELTNES i DAGENS NÆRINGS LIV



ROY JENKINS
CHURCHILL
Del 1
1874–1939



ROY JENKINS
CHURCHILL
Del 2
1939–1965

VÆR OPPDATERT FORAN ÅRETS VALG I USA!



OLE O. MOEN
DET HVITE HUS

TENK PÅ DITT NÆRMILJØ: KJØP BØKENE
HOS DIN LOKALE BOKHANDEL!

HISTORIE
& KULTUR

Leserbrev:

Fiskehandler'n i Sveriges gate

I forrige utgave av medlemsbladet etterlyste vi opplysninger om en fiskehandler på Vålerenga. Det er ikke kommet noen opplysninger fra leserne, men det er ikke for seint. Hvis noen husker han eller fiskebutikken på hjørnet av Sveriges gate og Islands-gata, så hører vi gjerne om det. Vi har fått et hyggelig brev fra hans datter:

Hei.

Først må jeg si tusen takk for at dere vil hjelpe meg med å lete. Setter stor pris på det.

Jeg har lett blant bildene jeg har, men kan ikke finne noen av far utenfor eller inne i butikken. Jeg har flere bilder av ham fra den tiden og legger ved dette.

Far ble født i 1921 og vokste opp i Lauvsnes, Flatanger kommune i Nord-Trøndelag. Han hadde nok mange timer ute på havet i båt, så fisk og skalldyr hadde han god kjennskap til. Han flyttet til Oslo i ung alder, som mange gjorde den gang på slutten av 30-tallet. Far var en tusenkunstner og fikk til det meste. Han traff min mor i Oslo, de giftet seg og kjøpte leilighet på Manglerud. I 1957 ble jeg født, og i 1960 kom min søster til verden. Far hadde ikke bil, syklet med henger fra Manglerud til fiskehallen og deretter opp til Vålerenga. Han kjøpte seg bil rundt 1960, en blå Lloyd.

Mor var fra Steinvik, en mil nord for Rena. Både mor og far hadde et ønske om å flytte ut av byen og begynne med noe eget. Det resulterte i at hele familien i 1961 solgte leiligheten på Manglerud og satte kursen mot

Danmark for å lære kalkunoppdrett. Her leide vi en gård av Danmarks største kalkunoppdretter, Poul Bisgaard, og var der i 9 måneder. Deretter kjøpte de et gammelt småbruk i Løten, hvor de etter hvert rev alle bygningene og bygde nye. Det var mye slit og strev, men fritt og fint å vokse opp. Dessverre døde mor allerede i 1978, kun 55 år gammel. Far drev videre alene, og i 1994 døde også han.

Når jeg ser tilbake på far og mors liv, var de nok det vi kaller gründere, uten alle de tilskudd mange får i dag for å drive egen næring.

Jeg har valgt et bilde der han står ved siden av bilen, før de dro til Danmark i 1961. Ut fra

det hadde han butikken fra 1957 fram til 1961, og ikke 1960 som jeg skrev. Håper dette vil hjelpe.

Vennlig hilsen
Sigrun Gråbergsveen

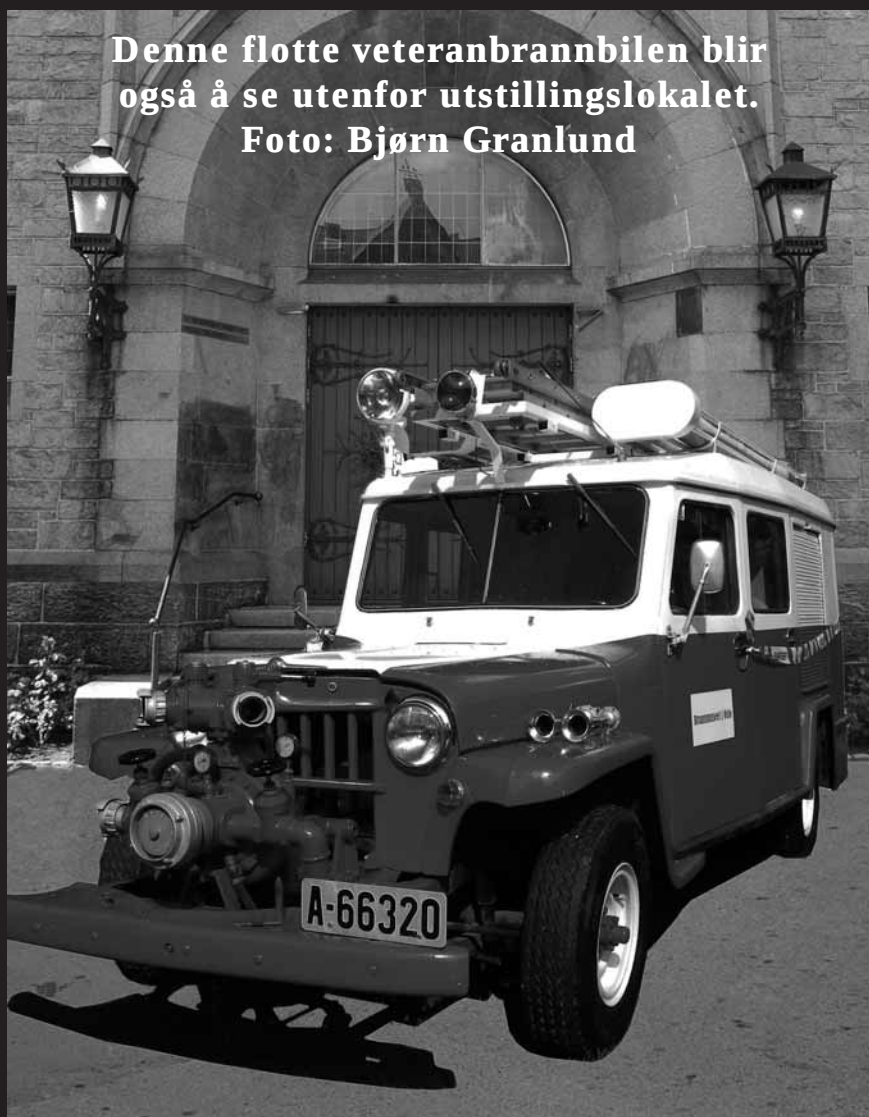


Interiør fra fiskebutikken som lå på hjørnet av Sveriges gate 11.



Fiskehandler Einar Haugen drev fiskebutikken fra 1957 til 1961. Er det noen som husker han eller butikken hans?

Husk fotoutstillingen på Vålerenga! Lørdag 13. og søndag 14. oktober kl. 12.00 - 16.00 begge dager i menighetssalen, Vålerenga kirke



- Hovedtemaer i år:**
- Gårda som forsvant • FØR/NÅ-bilder • Vålerenga kirke 110 år • Bryllupsbilder fra Vålerenga kirke • Glimt fra gamle minnebøker • Historielaget 20 år • Bommen ved Galgeberg 20 år • Smakebiter fra avisutklippssarkivet
 - Klosterenga - parkens historie • Nitedals tændstikfabrik ved Helsfyr • Slektsforskerspesialistene hjelper deg • "Nye Jarlen kino" viser lokale filmsnutter
 - Krambu med ny kalender for 2013, bøker, kort fra Vålerenga m.m.
 - Miniatyrbiler • Ting og tang • "Sota-kafeen": nystekte vafler og duftende kaffe
 - Lotteri • Gratis adgang • Gå ikke glipp av dette! • Velkommen!



VÅLERENGA HISTORIELAG

Klassebildet: Klasse7bj ved Vålerenga skole i 1961



Klasse 7bj ved Vålerenga skole i 1961. Bilde utlånt av Eva Nygaard.

I stykket "Shangrila Soon" nevnes Eva Larsen som nå heter Nygaard. Vi synes derfor det er morsomt å ha med et klassebilde hvor Eva er med denne gangen. Det er en ren jenteklasse.

Jammen hadde hun skrevet på alle navnene også.

Bakerst fra venstre: Gro Ristvedt, Grethe Andersen, Grete Andresen, Gro Askerud, Karin Anklev, Birgit

Storbråten, Kine Næss, Inger-Irene Johannesen, Eva Larsen og Solveig Vergli.

I midten fra venstre: Sonja Koppe-
rud, Tone Kopperud, Grete Johan-
sen, Elisabeth Vold, Wenche
Løvstad, Sonja Melbye, Kari-Ellen
Larød, Turid Johannessen, Berit
Schau og Sølvi Dahl.

Foran fra venstre: Eva Birkelund,
Torill Hansen, Marion Brøther, læ-

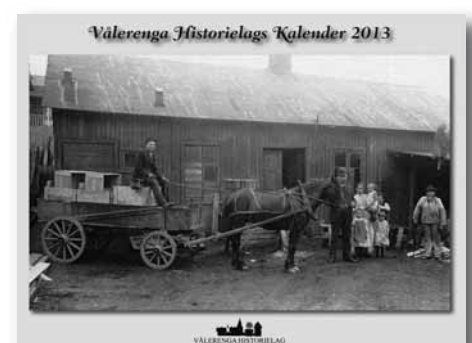
rerinne Mette Mathiesen, Randi
Nilsen, Bjørg Eriksen, Merethe
Mathiesen og Astrid Midtsund.
Har du også et klassebilde du vil ha
med i medlemsavisen en annen
gang, så bare si fra til oss. Hvis du
ikke har alle navnene, er det en yp-
perlig måte å etterlyse navnene du
mangler her i avisen. Vi har flere
klassebilder i arkivet, men det er
ikke sikkert vi har ditt.....

HUSK

å kjøpe den
nye kalenderen
for 2013

Med mange fine bilder og tek-
ster om Vålerenga. En perfekt
jule- og nyttårshilsen til
familie og venner. Kan bestil-
les hos Bjørn Granlund,
tlf. 901 80 290 eller
e-post: foto@valerenga.org

Pris kr. 100,-
+ evt. porto



Medlemsmøte tirsdag 11.9. 2012

av sekretær Håkon O. H. Engh. Foto: Bjørn Granlund

Even Haugseth kunne ønske 80-85 frammøtte velkommen til sesongens første medlemsmøte.

Etter kunngjøring av teaterforestillingen om Oluf Onsum og Kværner Brug i det gamle fyrhuset på Kværner, orienterte han om årets fotoutstilling og etterlyste frivillige hjelpere. Utstillingen finner sted i menighetssalen lørdag 13. søndag 14. oktober, kl. 12.00-16.00. Publikum ble også oppfordret til å låne ut sine minnebøker og brudebilder fra Vålerenga kirke, som er to av årets mange artige temaer. Opplesning av noen sitater fra Anne Teppens gamle minnebok frambrakte humrende gjenkjennelse i salen. Begrepet "resirkulering" er helt klart ingen ny oppfinnelse.

Så var det endelig tid for møtets hovedtema: Flyktningtransportene til Sverige under den tyske okkupasjonen av landet vårt. Even orienterte kort om bakgrunnen for transportene, før han ønsket kveldens kåsør, Jan Erik Thoresen velkommen. Thoresen har i boka "Mørket er min venn", utgitt på Spartacus forlag i 2008, gitt en intens og spennende skildring av sin fars engasjement i denne illegale og farlige virksomheten.

Faren, Ragnvald Thoresen, ble født på Kampen i 1912 og døde i 2005. I disse årene rakk han å sette tydelige spor etter seg. I tillegg til virksomheten under krigen ble han som medlem i AIF (Arbeidernes Idrettsforbund) nordisk mes-



Jan Erik Thoresen med sin spennende bok "Mørket er min venn".

ter og verdensmester i boksing (mellomvekt) i 1934. I 1960- og -70 årene var han aktiv politiker for Arbeiderpartiet. Da krigen kom til Norge i 1940, livnærte han seg og familien som lastebileier. Det var også lastebilen som brakte ham inn i motstandsarbeidet.

Da Thoresen etter krigen ble spurt om hvorfor han engasjerte seg så sterkt, svarte han at han "bare måtte gjøre noe". I tillegg var det kanskje idrettsmannen i ham som mer eller mindre bevisst søkte spenningen?

Etter kåseriet svarte Jan Erik Thoresen på spørsmål fra et interessert og vitebegjærlig publikum. Han understreket også viktigheten av at denne delen av vår historie ikke må bli glemt. Den oppvoksende slekt har liten eller ingen

kunnskap om disse skjeenårene, og derfor må de få høre om hva som skjedde.

Even takket på vegne av de frammøtte og kunne i tillegg overbringe en hilsen fra Gogo Bakke, som var blant de mange som måtte flykte til Sverige og faktisk bodde i samme gate som familien Thoresen i Stockholm. Hennes spennende historie kommer i julenummeret av medlemsbladet.

Til slutt orienterte sokneprest Ingunn Rinde om Vålerenga kirkes 110-årsjubileum den 10. oktober. Alle ble ønsket velkommen til åpent hus i kirken på selve dagen og til jubileumsgudstjeneste på søndag 14. oktober (siste dag av fotoutstillingen).

Håkon O.H. Engh

Takk for grasrotandelen!

Styret vil gjerne få lov til å takke alle tipperne som gir sin grasrotandel til historielaget vårt.

For de som ikke har klart for seg hva dette er, så kan vi forklare kort hva det dreier seg om: Regjeringen bestemte for noen år siden at en del av tippemidlene skal tilfalle foreninger

og lag som driver med bl.a. idrett og kultur. Historielaget registrerte seg derfor i frivillighetsregisteret i Brønnøysund som grasrotmottaker. Den som tipper eller spiller lotto og joker, kan gi sin grasrotandel til vårt lag.

En betaler altså samme beløp som

en pleier når en spiller. Det eneste en trenger å gjøre, er å ta med strekkoden på bakerste side av bladet og registrere den hos kommisjonæren. Det er over 50 av dere som gjør dette fast, og dette nyter laget og dermed medlemmene godt av fordi vi får et betydelig beløp i året.

Publikasjonsnr.:
ISSN 1890-9094

Vålerenga Historielag
Hedmarksgata 2
0658 Oslo

Vålerenga Historielag
på internett:
e-mail: epost@valerenga.org

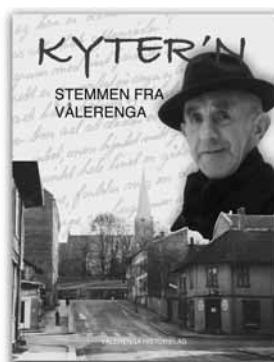
Ta en titt på vår nye nettside:
<http://valerenga.org/>

Bankkonto: 0530 04 78222

SALGSTORGET

Fra Sotahjørnet til Bohemen og
Vålerenga - bydel med sjel
dvd-er Kr. 150,- pr. stk.

To dvd-er om Oslos historie
kr 200,- Utgitt av Fellestrådet for
historielagene i Oslo



Kyter'n-boka Pris Kr. 100,-

Styret i historielaget:

Leder:
Even Haugseth
Nestleder:
Knut Roar Westbye

Kasserer:
Gro Shakesby
Sekretær:
Håkon Olav Harald Engh

Styremedlem:
Bjørn Granlund

Varamedlem:
Bjørn Arild Gjerdalen

Varamedlem:
Thordis Kjærstad

Varamedlem:
Ragnhild Strømme

Husk å kjøpe
kalenderen for 2013



Pris kr. 100,-

Arbeidsgrupper

Bildekalender:
Kontakt: Even Haugseth
Mobil 938 01 902
E-post: leder@valerenga.org

Fotogruppe:
Fotografering, innsamling og
avfotografering av bilder:
Kontakt: Bjørn Granlund
Mobil: 901 80 290
E-post: foto@valerenga.org

Idrettsgruppe:
Om bydelens idrettsmiljø
Kontakt: Bjørn Arild Gjerdalen
Mobil: 909 19 250
E-post: bjorngjerdalen@yahoo.no

Medlemsavisa:
Fred-Arild Ruud
Mobil: 936 65 243
E-post: freda@broadpark.no

Støtt oss via Grasrotandelen:

Hvis du tipper, spiller lotto eller
joker og vil gi overskuddsandelen
til Vålerenga Historielag, klipp ut
og ta med kortet og vis det til
tippekommisjonæren.
Husk å ta med strekkoden på nytt
dersom du fornyer tippekortet.
Takk for støtten!

Arrangementskalender høst 2012:

*Husk fotoutstillingen på Vålerenga! Lørdag 13. og søndag 14.
oktober kl. 12.00 - 16.00 begge dager i menighetssalen.*

*Velkommen til medlemsmøte tirsdag 13. november kl. 1900 i
menighetssalen på Vålerenga kirke Én by – to kulturer.
Christiania 1624 –1814 med Knut Sprauten
HUSK Å NOTERE DETTE I KALENDEREN!*

JEG

STØTTER



VÅLERENGA HISTORIELAG
Organisasjonsnummer: 890364462



GRASROTANDELEN